

CrnaGora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-*8812/1*

Podgorica, 21.06.2021. godine

MINISTARSTVO EKOLOGIJE, PROSTORNOG PLANIRANJA I URBANIZMA

-n/r ministra, gospodina prof. dr Ratka Mitrovića -

Poštovani gospodine Mitroviću,

Povodom Vašeg akta kojim se traži mišljenje na *Predlog odluke o stavljanju pod preventivnu zaštitu lokaliteta „Sopot“ i lokaliteta „Dražin vrt“*, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst Predloga odluke i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni tekst Predloga odluke i Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da na osnovu Zakona o zaštiti prirode (Sl. list CG“ br.54/16) ovim područjem će upravljati Javno preduzeće za upravljanje Morskim dobrom Crne Gore, čime se utvrđuju njegove obaveze. Dalje se ukazuje da će sredstva za rad upravljača biti obezbijeđena kroz redovni budžet upravljača JP „Morsko Dobro“. Primjena ove odluke ne iziskuje obezbjeđivanje sredstava iz budžeta Crne Gore.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja nema primjedbi na *Predlog odluke o stavljanju pod preventivnu zaštitu lokaliteta „Sopot“ i lokaliteta „Dražin vrt“*.

S poštovanjem,

MINISTAR
Mr Milojko Spajić

OBRAZAC

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA

PREDLAGAČ	Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma
NAZIV PROPISA	Predlog odluke o stavljanju pod preventivnu zaštitu lokaliteta „Sopot“ i lokaliteta „Dražin vrt“

1. Definisanje problema

- Koje probleme treba da riješi predloženi akt?
- Koji su uzroci problema?
- Koje su posljedice problema?
- Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri?
- Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa (“status quo” opcija)?

- Opština Kotor je u martu 2020. godine pokrenula postupak stavljanja pod preventivnu zaštitu područja “Sopot” i lokaliteta “Dražin vrt”, sa ciljem očuvanja prirodnih vrijednosti i prirodnih resursa koje karakteriše ovo područje.
- Shodno tome, u novembru 2020. godine Agencija za zaštitu prirode i životne sredine, kao nadležni organ, je finalizovala Nacrt Stručne analize, koji je uradio Institut za biologiju mora Kotor i predloga Akta o preventivnoj zaštiti lokaliteta “Sopot” i lokaliteta “Dražin vrt” u zoni Morskog dobra u Bokokotorskom zalivu - Opština Kotor.
- Širenje mreže zaštićenih područja, generalno, a naročito stavljanje pod zaštitu novih morskih zaštićenih područja, posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja pravih – ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva koje Država ima u okviru Poglavlja 27, a direktno se tiču Direktive o staništima.
- Stručnom analizom utvrđeno je da ovo područje karakteriše visok nivo biološke raznovrsnosti sa značajnim predionim, ekološkim, kulturnim i estetskim vrijednostima, koje je neophodno očuvati i zaštititi. Naime, Studija je pokazala da se od prirodnih vrijednosti, kao ciljne za zaštitu na ovom području izdvajaju se sljedeća staništa i vrste visoke reprezentativnosti:
 - 1) staništa: koraligene zajednice vrste *Savalia savaglia Bertoloni*, 1819.
 - 2) vrsta koja je zaštićena crnogorskim i međunarodnim propisima i to: *Savalia savaglia Bertoloni*, 1819.
- Kako je odredbama člana člana 34, stav 2 i 5 i člana 37 Zakona o zaštiti prirode (“Sl.list CG” br.54/16) propisano da na predlog organa uprave Akt o preventivnoj zaštiti područja donosi organ u skladu sa članom 34, za područja čija teritorija djelimično ili potpuno zalazi u zonu morskog dobra ovaj Predlog će biti dostavljen Vladi na razmatranje i donošenje.
- U slučaju da se ovo područje ne stavi pod preventivnu zaštitu postoji rizik od devastacije područja, što bi izazvalo negativne posljedice po samo područje. Zadržavanje opcije “Status quo” podrazumijeva onemogućavanje adekvatne sveobuhvatne zaštite i kontrole održivog korišćenja dobara ovog područja, prvenstveno iz razloga što na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite (zaštićene vrste nacionalnim propisima u Crnoj Gori i vrste i staništa sa međunarodnih konvencija koje je Crna Gora ratifikovala). Stavljanjem pod preventivnu zaštitu područja “Sopot” i lokaliteta “Dražin vrt”, očuvaće se prirodne vrijednosti i prirodni resursi koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja.

2. Ciljevi

- Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?
- Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.

- Pravni osnov za pripremu Predloga i donošenje Odluke o stavljanju pod preventivnu zaštitu lokaliteta "Sopot" i lokaliteta "Dražin vrt", sadržan je u članu 34 stav 2 i 5 i članu 37 Zakona o zaštiti prirode ("Sl.list CG" br.54/16) i gdje je propisano da morska zaštićena područja čija teritorija djelimično ili potpuno zalazi u zonu morskog dobra proglašava Vlada.
- Širenje mreže zaštićenih područja, generalno, a naročito stavljanje pod zaštitu novih morskih zaštićenih područja, posebno je značajno za proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji, kako zbog demonstriranja pravih – ekoloških pravaca rada Vlade i njenih institucija, tako i zbog ispunjenja dijela zahtjeva koje Država ima u okviru Poglavlja 27, a direktno se tiču se Direktive o staništima.
- Stoga stavljanjem pod preventivnu zaštitu lokaliteta "Sopot" i lokaliteta "Dražin vrt" daće se doprinos ispunjavanju važnih preuzetih nacionalnih i međunarodnih obaveze u kontekstu zaštite biodiverziteta.
- Takođe, na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite stoga stavljanjem pod preventivnu zaštitu lokaliteta "Sopot" i lokaliteta "Dražin vrt" očuvace se prirodne vrijednosti i prirodni resursi koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja.

3. Opcije

- Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (Uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa.)
- Obrazložiti preferiranu opciju?

- Zadržavanje opcije "Status quo" podrazumijeva onemogućavanje adekvatne sveobuhvatne zaštite i kontrole održivog korišćenja dobara ovog područja, prvenstveno iz razloga što na ovom području postoje vrijedna staništa i vrste sa aspekta zaštite (zaštićene vrste nacionalnim propisima u Crnoj Gori i vrste i staništa iz djelokruga rada međunarodnih konvencija koje je Crna Gora ratifikovala). Stavljanjem pod preventivnu zaštitu lokaliteta "Sopot" i lokaliteta "Dražin vrt", odnosno usvajanjem predložene Odluke ostvariće se preduslov očuvanja prirodnih vrijednosti i prirodnih resursa koje karakterišu ovo područje i kojim treba da se adekvatno upravlja. Samom Odlukom su definisane mjere kojima će se obezbijediti zaštita i očuvanje odlika zbog kojih je ovo područje i zaštićeno, u skladu sa preporukama iz Stručne analize. Donošenjem pravnog akta mjere će postati obavezujuće, a biće i određeno shodno zakonu za upravljača posebnih rezervata prirode "Sopot" i lokaliteta "Dražin vrt" Javno preduzeće za upravljanja morskim dobrom Crne Gore, čime su utvrđene njegove obaveze. Stoga donošenje pravnog okvira na predloženi način stvara pretpostavku adekvatnih mehanizama zaštite područja i njegovih biodiverzitetskih vrijednosti koji u „*statusu quo*“ ne bi bio osiguran. Pored navedenog, ispuniće se i važne preuzete međunarodne i nacionalne obaveze u oblasti zaštite prirode.

4. Analiza uticaja

- Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.
- Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)
- Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,
- Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;
- Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.

- Predmetnom odlukom i Zakonom o zaštiti prirode ("Sl.list CG" br.54/16) je propisano da će

ovim područjem upravljati Javno preduzeće za upravljanja Morskim dobrom Crne Gore, čime su utvrđene njegove obaveze.

- Dalje ukazujemo da se sredstva za rad upravljača obezbjeđuju iz sredstava upravljača i drugih prihoda u skladu sa zakonom.
- Rješenja definisana ovim propisom zabranjuju sve aktivnosti kojima se ugrožavaju njegova obilježja i vrijednosti. Drugim riječima, pravni okvir zaštićenih morskih područja predviđa određene promjene u obavljanju privrednih djelatnosti na način da dopušta samo one poljoprivredne, lovne, ribolovne, turističke i ostale aktivnosti koje se odvijaju u skladu sa ciljevima propisanih uslova zaštite prirode i mjera očuvanja.
- Posebni rezervati prirode "Sopot" i lokaliteta "Dražin vrt" nalazi se u cjelosti u zoni morskog dobra koja je u državnom vlasništvu, tako da donošenje Akta neće imati posljedice u odnosu na vlasnička prava.
- Stupanjem na snagu ove Odluke, definisaće uslovi/režimi zaštite i korišćenja ovog prostora. U skladu sa tim predlogom procjena je da donošenje Odluke ne može imati veće negativne posljedice po stanovništvo koje gravitira u široj zoni područja.
- Ulaganje u zaštitu prirode podstiče razvoj ekoturizma i eko-kulturološkog turizma što doprinosi unapređenju lokalne ekonomije. U cilju očuvanja vrijednih i osjetljivih ekosistema određena ograničenja svakako postoje. Iako se to može kratkoročno negativno odraziti na pojedince, u dugom roku će ostvariti javni interes. Ukoliko se posebni rezervati prirode "Sopot" i lokaliteta "Dražin vrt" budu razvijali kao mogućnost privlačenja održivog turizma onda se dugoročno gledano kroz turističku atraktivnost može unaprijediti lokalna zajednica na ovom prostoru.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- **Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;**
- **Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;**
- **Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;**
- **Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;**
- **Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteći finansijske obaveze?;**
- **Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;**
- **Obrazložiti metodologiju koja je korišćenja prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;**
- **Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;**
- **Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;**
- **Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.**

- Primjena ove Odluke shodno Zakonu ne iziskuje obezbjeđivanje sredstava iz Budžeta Crne Gore.
- Ne postoje međunarodne finansijske obaveze po ovom osnovu implementacije ove Odluke.
- Neophodna finansijska sredstva za rad upravljača biće obezbijedena kroz redovni budžet upravljača JP „Morsko Dobro“.
- Implementacijom propisa ostvariće se prihod za upravljača kroz potencijalno ubiranje taksi za korišćenje dobara na održivim osnovama i u skladu sa Odlukom i Stručnom analizom.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti.**
- U izradi Stručne analize i ovog Akta učestvovali su stručnjaci iz Agencije za zaštitu životne sredine i Instituta za biologiju mora iz Kotora.

- U toku izrade ovog dokumenta održan je niz konsultativnih sastanaka sa svim relevantnim subjektima: Opštinom Kotor koja je podnijela inicijativu za izradu Akta preventivne zaštite lokaliteta "Sopot" i "Dražin vrt", budućim upravljačem - JP „Morsko dobro“, koji je dao saglasnost na Akt o zaštiti navedenih lokaliteta, Ministarstvom poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede i Ministarstvom ekologije, prostornog planiranja i urbanizma.
- Agencija za zaštitu životne sredine je u novembru 2020. godine izradila Stručnu analizu za stavljanje pod preventivnu zaštitu lokaliteta „Sopot“ i Dražin vrt“ sa nacrtom Odluke o preventivnoj zaštiti.

7: Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**

- Prepreke za implementaciju Odluke nisu identifikovane.
- Da bi ciljevi propisani ovim Aktom bili ispunjeni, tokom primjene Akta će biti preduzete sljedeće mjere: propisno obilježavanje i ograđivanje zaštićenih lokaliteta u moru i obilježavanje na obali; označavanje lokaliteta u moru, na obali i u nautičkim kartama; naučna istraživanja, kartiranje staništa i vrsta i praćenje prirodnih procesa; postavljanje informativnih tabli na ulaznom punktu u zaštićena prirodna dobra na obali (sa oznakom i obilježjem u moru) u cilju obavještavanja i prezentacije zaštićenog prirodnog dobra i edukacije posjetilaca; izvođenje radova na čišćenju i sanaciji lokaliteta, a na osnovu posebnih projekata i programa koji su u skladu sa funkcijom zaštićenih lokaliteta; interventne mjere na zaštiti ekosistema u slučaju elementarnih nepogoda i udesa.
- Glavni indikatori kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva biće: 1) očuvana staništa i vrste, 2) uspješno uspostavljeno upravljanje morskim područjem, 3) broj uspješno realizovanih projekata, 4) riješeni ekološki problemi i očuvano stanje životne sredine na ovom području.
- Za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa nadležno je Ministarstvo ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Uprava za inspeksijske poslove i Agencija za zaštitu prirode i životne sredine u saradnji sa Institutom za biologiju mora.

Podgorica, 05. maj 2021. godine

MINISTAR

Prof. dr Ratko Mitrović